

Mariusz Miedziński

Akademia Pomorska w Słupsku
Polska
mariusz.miedzinski@apsl.edu.pl
ORCID: 0000-0001-7381-2083

Agata Górniak

absolwentka IGSEiT Akademii Pomorskiej w Słupsku
Polska
gorniakagata7@gmail.com

OBIEKTY SPORTU I REKREACJI W OLSZTYNIE I KOŁOBRZEGU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM CENTRUM REKREACYJNO-SPORTOWEGO „UKIEL” W OLSZTYNIE I OŚRODKA SPORTU I REKREACJI „CZTERY PORY SPORTU” W KOŁOBRZEGU

SPORT AND RECREATION FACILITIES IN OLSZTYN AND KOŁOBRZEG WITH PARTICULAR ATTENTION TO THE “UKIEL” RECREATION AND SPORTS CENTER IN OLSZTYN AND THE “FOUR SEASONS OF SPORTS” SPORT AND RECREATION CENTER IN KOŁOBRZEG

Zarys treści: Celem artykułu jest przedstawienie zróżnicowania zakresu funkcjonowania obiektów sportu i rekreacji w Olsztynie ze szczególnym uwzględnieniem przykładu Centrum Rekreacyjno-Sportowego „Ukiel” oraz obiektów sportu i rekreacji w Kołobrzegu ze szczególnym uwzględnieniem Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Cztery Pory Sportu” w Kołobrzegu. Autorzy opracowania dokonali porównania zaplecza i obiektów sportowo-rekreacyjnych miasta Olsztyn oraz miasta Kołobrzeg. Baza sportowo-rekreacyjna i infrastruktura sportowa pełni bardzo ważną rolę w zaspokajaniu potrzeb sportowo-rekreacyjnych mieszkańców i odwiedzających oba ośrodki miejskie, a także ich zaplecza. W Olsztynie szczególne znaczenie w zakresie zaspokajania potrzeb sportowo-rekreacyjnych ma Centrum Rekreacyjno-Sportowe „Ukiel” oraz Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe Aquasfera. W Kołobrzegu wiodącą rolę odgrywa kompleks sportowy „Cztery

Pory Sportu” wspierany przez „Marinę Solną” oraz plaże nadmorskie. W obu ośrodkach miejskich bardzo ważną rolę pełnią dwie duże hale sportowe, 6 stadionów, aquaparki, pływalnie, kilkanaście boisk typu „Orlik 2004”, 2 lodowiska a także zaplecze szkół w postaci kilkunastu większych hal sportowych. Opracowanie jest także próbą wskazania przydatności badań prowadzonych przez studentów w ramach przygotowywanych prac dyplomowych, a w tym przypadku wykorzystano pracę dyplomową studentki IGISR AP w Słupsku p. Agaty Górniak pt.: *Funkcje ośrodków sportu i rekreacji w zakresie turystyki aktywnej na przykładzie Centrum Rekreacyjno-Sportowego „Ukiel” w Olsztynie.*

Słowa kluczowe: Olsztyn, Kołobrzeg, turystyka, obiekt sportowo-rekreacyjny, funkcje sportowo-rekreacyjne

Key words: Olsztyn, Kołobrzeg, tourism, sports and recreation facility, sports and recreational functions

Wprowadzenie

Ośrodki sportu i rekreacji są zwykle podmiotami działającymi w formie samorządowej jednostki budżetowej, zakładu budżetowego lub samodzielnie podmiotami gospodarczymi mającymi osobowość prawną. Podmioty te zajmują się popularyzacją kultury fizycznej oraz sportu i rekreacji wśród mieszkańców danej miejscowości i osób przyjezdnych. Oprócz tego zadaniem OSiR (Ośrodek Sportu i Rekreacji) jest utrzymywanie obiektów sportowych, organizacja zawodów na różnych poziomach i prowadzenie sekcji sportowych [<https://www.nik.gov.pl/plik/id,22166,vp,24833.pdf>]. Celem niniejszego opracowania jest inwentaryzacja i porównanie zapleczy sportowo-rekreacyjnych miasta Olsztyn i miasta Kołobrzeg z jednoczesnym wskazaniem możliwości zaspokajania potrzeb sportowo-rekreacyjnych przez korzystających.

MOSiR są zwykle obiektami wielofunkcyjnymi, rozbudowywanymi przez wiele lat. Przyjmuje się, że „Miejskie ośrodki sportowo-rekreacyjne powstają na ogół w dzielnicy podmiejskiej, na terenach w pobliżu obszarów leśnych, plaż, nad rzeką lub jeziorem. Ich wielkość zależy od możliwości inwestycyjnych danego miasta, programu funkcjonalnego, zakładanej pojemności obiektu (liczby użytkowników). Teoretycznie powierzchnia tego rodzaju obiektu powinna odpowiadać przelicznikowi ok. 2 m²/1 mieszkańca. W sytuacji gdy liczba mieszkańców miasta przekracza liczbę 250 000 osób, powierzchnia obiektów sportowych może zostać rozdzielona na kilka ośrodków, usytuowanych w różnych częściach miasta. Program ośrodka powinien zakładać lokalizację urządzeń lekkoatletycznych (bieżnie, skocznie) i zespołów boisk (piłka ręczna, nożna, siatkówka, koszykówka, korty tenisowe). Powinien być on także wyposażony w trybuny, szatnie dla zawodników z węzłami sanitarnymi, pomieszczenia administracji oraz magazynki sprzętu. W bardziej rozbudowanym wariancie wskazane jest uwzględnienie w programie: pływalni otwartych i zamkniętych, hali sportowej, toru łuczniczego, strzelnicy sportowej. Na obszarach miejskich lub dzielnicowych ośrodków sportowych należy zaprojektować tereny zielone, które oprócz

funkcji estetycznych, pełnią także rolę izolacyjną oraz polepszają warunki biofizyczne terenu, na którym obiekt funkcjonuje. Dodatkowym atutem może być uzupełnienie obiektu o bazę gastronomiczną oraz ofertę handlową związaną ze sprzętem i odzieżą sportową” [Pawlikowska-Piechotka A. 2009]. Najprostszym elementem przestrzeni miejskiej o charakterze sportowym jest pojedynczy obiekt sportowy, tj. kort tenisowy, lodowisko, boisko piłkarskie. Współcześnie rzadko występują one w wyizolowanej formie, gdyż naturalną koleją rozwoju i komercjalizacji obiektów związanych z rekreacją i sportem jest stworzenie dodatkowej infrastruktury w ich otoczeniu. Wokół takich obiektów lokalizowane są punkty gastronomiczne i sprzedaży detalicznej, a także hotele [Berebka J. 2013]. W taki też sposób etapowo rozbudowywany był kompleks CRS „Ukiel” w Olsztynie.

Funkcjonowanie CRS „UKIEL” w Olsztynie oraz MOSIR „MILENIUM” w Kołobrzegu

Centrum Rekreacyjno-Sportowe „Ukiel” jest oddanym do użytku w 2014 r. i częściowo w 2015 r. najnowocześniejszym na Warmii i Mazurach kompleksem turystyczno-sportowym zlokalizowanym nad największym olsztyńskim jeziorem Ukiel. Obiekty Centrum powstały w czasie realizacji projektu pod nazwą: „Budowa całorocznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej nad jeziorem Krzywym w Olsztynie”, jego koszt wyniósł 63 673 468,56 zł, dofinansowany przez Unię Europejską na kwotę 21 289 021,04 zł, oraz II projektu pt. „Kontynuacja budowy całorocznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej nad jeziorem Krzywym w Olsztynie” – łącznie na projekt wydano 31 666 482,19 zł, a kwota otrzymana z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego to 10 248 044,62 zł [<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/...>].

Celem realizacji obu projektów był wzrost potencjału turystycznego województwa poprzez rozwój wielofunkcyjnej, całorocznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. W efekcie ich realizacji powstała infrastruktura wykorzystywana do celów turystyki aktywnej wraz z uwzględnieniem okresu zimowego.

W obrębie stworzonej bazy turystycznej powstały także wypożyczalnie rowerów turystycznych i górskich, łyżworolek, nart biegowych oraz sprzętu pływającego. Dzięki temu przyjezdni mogą na miejscu wypożyczyć sprzęt niezbędny do uprawiania turystyki wodnej, pieszej, rowerowej i narciarskiej.

Kompleks obiektów CRS „Ukiel” składa się z trzech lokalizacji terenowych scalonych wielofunkcyjnym ciągiem komunikacyjnym, oferujących różnorodną ofertę sportowo-rekreacyjną (ryc. 1):

- a) Sektor «A» – Plaża Miejska przy ul. Kapitańskiej;
- b) Sektor «B» – Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego;
- c) Sektor «C» – Olsztyńskie Centrum Kajakarstwa.

Ryc. 1. Zagospodarowanie jeziora Ukiel w wyniku realizacji projektu CRS „Ukiel”

Fig. 1. Development of Lake Ukiel as a result of the CRS „Ukiel” project

Źródło: Restudio, Jacaszek Architekci, https://restudio.com.pl/project_list/sloneczna-polana-nad-jeziorem-ukiel-w-olsztynie/.

Source: Restudio, Jacaszek Architekci, https://restudio.com.pl/project_list/sloneczna-polana-nad-jeziorem-ukiel-w-olsztynie/.

Budowa kompleksu przyczyniła się przede wszystkim do prowadzenia szkoleń sportowych w zakresie żeglarstwa wodnego i lodowego, stworzenie pełnego systemu szkoleniowego, który pomaga zapewnić przyszłym zawodnikom ciągły rozwój umiejętności na jachtach różnych klas. Nowa infrastruktura i zakupione wyposażenie pozwoliło na prowadzenie szkoleń z zakresu żeglarstwa lodowego i *match racing*’u, a utworzone wypożyczalnie sprzętu pływającego i sportowego, boiska do siatkówki plażowej, zaplecze saunowe i siłownie z widokiem na jezioro Ukiel pozwalają na prowadzenie zajęć i zawodów sportowych oraz organizacje m.in. regat windsurfingowych. Stworzona w ten sposób całoroczna oferta sportowo-rekreacyjna zdecydowała o znaczącym wzroście potencjału turystycznego regionu. Umożliwia to goszczenie bardzo wymagających turystów i ułatwia organizowanie znaczących imprez sportowych o randze krajowej i międzynarodowej oraz usprawnia rozwój wcześniej nieobecnych form uprawiania różnorodnych dziedzin sportu i rekreacji [<https://osir.olsztyn.pl/pl/ukiel>].

Zrealizowanie projektu CRS „Ukiel” umożliwiło mieszkańcom Olsztyna oraz przyjezdnym uprawianie różnorodnych form aktywności w zakresie turystyki aktywnej oraz sportów zimowych [*Informator...*].

Główna część obiektu CRS „Ukiel” zlokalizowana jest przy ul. Kapitańskiej 23 i nosi nazwę Plaży Miejskiej. Mieści się tu budynek kapitanatu kąpieliska

i wypożyczalnie sprzętu pływającego. W okresie sezonu letniego Nieopodal mola głównego, na powierzchni przekraczającej 2500 m² (25 m x 55 m) ulokowany jest wodny plac zabaw, gdzie znajdują się huśtawki, wodne tory przeszkód, katapulty, zjeżdźalnie oraz tzw. „góra lodowa”, która pełni rolę ścianki wspinaczkowej. Doskonałe warunki do rekreacji umożliwiają promenadę spacerową i sieć ścieżek pieszo-rowerowych, które scalają poszczególne obiekty CRS „Ukiel”. W okresie sezonu letniego wyznaczane są tu trzy kąpieliska: Kąpielisko Plaża Miejska nr 1 (ul. Kapitańska 23) ma wymiary 76 m x 40 m, natomiast długość linii brzegowej kąpieliska wynosi: 75 m. Kąpielisko Plaża Miejska nr 2 (ul. Kapitańska 23) ma wymiary 95 m x 30 m, a długość linii brzegowej kąpieliska mierzy 95 m. Są one uznawane za jedno z największych obiektów utworzonych nad wodami śródlądowymi w Polsce. Każde z kąpielisk strzeżone jest przez ratowników wodnych, a dodatkowe bezpieczeństwo zapewniają służby sanitarne. Odwiedzający kąpieliska, na terenie Centrum Rekreacyjno-Sportowego „Ukiel”, mogą korzystać z rozbudowanego zaplecza szatniowo-sanitarnego oraz obiektów rekreacyjnych i sportowych, m.in. z placów zabaw, pryszniców, platform wypoczynkowych, boisk sportowych, zespołu ścieżek i pomostów widokowych oraz spacerowych.

Przy ul. Olimpijskiej 1 znajduje się Olsztyńskie Centrum Kajakarstwa. Jest to obiekt, w którym działają olsztyńskie kluby kajakarskie: Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie, Olsztyński Klub Sportów Wodnych, Kayak Sport Club Olsztyn oraz Olsztyński Klub Smoka. Jest tu również wypożyczalnia sprzętu sportowego. Podczas sezonu letniego funkcjonuje skatepark, który w trakcie sezonu zimowego zamienia się w snowpark, przez co infrastruktura ta ma charakter całoroczny. Skatepark CRS „Ukiel”, stanowi jeden z najbardziej nowoczesnych tego typu miejsc w Polsce – to tzw. „bowl”. Główną inspiracją do stworzenia skateparku był znany „COMBI POOL” w USA. Snowpark to obszar wykorzystywany do uprawiania zimowych sportów ekstremalnych. Jest on zaopatrzony w *wallride*, *run-up*, *kicker small* i *medium*, *box*, *kinked* oraz *curb box*. Teren obiektu jest stale monitorowany i oświetlony, a dodatkowe bezpieczeństwo zapewniają wykwalifikowani instruktorzy. Znajduje się tu również hala do siatkówki plażowej oraz centrum odnowy biologicznej i siłownia. Obiekt ten wyposażony jest w systemy odpowiedzialne za ogrzewanie i zraszanie piasku.

Użytkownicy mają tu również do swojej dyspozycji w pełni wyposażone miejsca do uprawiania siatkówki plażowej, w tym aż 14 boisk (11 – ul. Kapitańska 23; 2 – ul. Olimpijska 1; 1 – ul. Sielska 38) oraz 1 boisko do koszykówki mieszczące się przy ul. Kapitańskiej 23. Centrum Rekreacyjno-Sportowe posiada także kryte boiska do sportów plażowych, z których można korzystać za dokonaniem dodatkowej opłaty. Zimą działa tu lodowisko „Ukiel”.

Trzecią częścią CRS „Ukiel” jest bardzo nowoczesne Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego zlokalizowane przy ul. Sielskiej 38. Obejmuje ono szkatulnie, sale konferencyjne, wypożyczalnię sprzętu, pomosty do cumowania sprzętu pływającego, hangary na sprzęt pływający, boisko, dźwig i slip do wodowania jachtów, siłownię, a także zaplecze socjalno-sanitarne wraz z restauracją. Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego jest obiektem znakomicie wpisującym się w charakter regionu Warmii i Mazur.

Porównanie funkcjonowania samego zespołu obiektów CRS „Ukiel” z zespołem obiektów sportowo rekreacyjnych „Cztery Pory Sportu” w Kołobrzegu jest utrudnione, gdyż na terenie Olsztyna, w innych lokalizacjach, funkcjonuje wiele innych obiektów sportowo-rekreacyjnych, tj.:

- Aquasfera – Galeria Warmińska – Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe (basen olimpijski 50 m x 25m, basen rozgrzewkowy, basen do nauki pływania 25 m x 8,5m z widownią na 1500 miejsc z ruchomym dnem, basen rekreacyjny, 2 ryny wodne (120 m), masaże podwodne, 2 biczki wodne, brodzik dla dzieci, atrakcje do gier i zabaw (ul. Piłsudskiego 69b);
- Zespół Krytych Obiektów Sportowych II – basen i sala do gier sportowych 38 m x 20 m (ul. Mariańska 1);
- lodowisko (ul. Jeziłowicza 4);
- tor motocrossowy (ul. Lubelska 19);
- stadion piłkarski 105 m x 65 m z krytą widownią na 3000 miejsc i sztucznym oświetleniem (ul. Marszałka J. Piłsudskiego 69a);
- stadion lekkoatletyczny AZS UWM – 8-torowa bieżnia 400 m, boisko trawiaste, trybuny 2 500 miejsc (w tym 700 pod dachem (ul. Oczapowskiego 12);
- stadion rugby (ul. Artyleryjska 3);
- stadion KKS Warmia (ul. Sybiraków 36);
- 2 boiska treningowe (ul. Oczapowskiego 12);
- Hala Widowiskowo-Sportowa URANIA (w przebudowie z 2 409 na 4 045miejsc) (al. Marszałka J. Piłsudskiego 44) [Duże Hale Sportowo-Widowiskowe w Polsce – inwentaryzacja bazy sportowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2016, s. 117];
- Hali Urania (w przebudowie);
- Hala Sportowa 38 x 20m (ul. Mariańska 1);
- Hala Sportowa SP 3 o wymiarach 38 x 25 m (ul. Kołobrzaska 13m);
- Hala Sportowa XI LO o wymiarach 38 x 25 m (ul. Kołobrzaska 29);
- Hala Sportowa ZSO I o wymiarach 40 x 16 m (ul. Roberta i Karola Małków 3);
- Hala Sportowa SP nr 30 o wymiarach 38 x 25 m (ul. Pieczewska 10);
- Hala Sportowa ZO nr 4 o wymiarach 38 x 25 m (ul. Edwarda Turowskiego 3);
- Hala Sportowa ZSGS o wymiarach 38 x 25 m (ul. Żołnierska 49);
- Hala Sportowa SP nr 34 o wymiarach 38 x 25 m (ul. Johanna Gottfrieda Herdera 3);
- Hala Sportowa SP 7 o wymiarach 38 x 25 m (al. Przyjaciół 42);
- 10 Obiektów typu „Orlik 2012” (Kołobrzaska 13 m, Gdynska 17, Ludwika Zamenhofska 14, Bałtycka 151, Żołnierska 26, Pieczewska 10, Johanna Gottfrieda Herdera 3, Wańkowicza 1, Gietkowska 12, Bałtycka 37a).

CRS „Ukiel” jest zatem jednym z wielu obiektów sportowo-rekreacyjnych, ale jest on jedynym tak rozległym i o tak bardzo zróżnicowanej całorocznej ofercie sportowo-rekreacyjnej.

Znacząco odmienną strukturą funkcjonalno-użytkową cechuje się z kolei zespół obiektów sportowo-rekreacyjnych MOSiR w Kołobrzegu pod nazwą „Cztery Pory Sportu” oraz sąsiadująca z nim „Marina Solna”, którą z kolei zarządza Zarząd Portu Morskiego w Kołobrzegu. Uzupełnieniem jest sąsiadujący bezpośrednio z nimi stadion lekkoatletyczny im. Michała Barty na terenie II LO im. Mikołaja Kopernika. W skład kompleksu sportowego „Cztery Pory Sportu” wchodzi [https://bip.mosir.kolobrzeg.pl/] (ryc. 2):

- Hala Milenium z płytą boiska sportowego o wymiarach 24 x 48m z trybunami na 1307 miejsc, z parkietem z drewna klonowego, pomieszczeniami sprawozdawców, zapleczem technicznym, WC, 2 kawiarniami. W Hali Milenium funkcjonują także: sala „kulki”, siłownia, sala taneczna, strzelnica sportowa, klub bilardowy, klub fitness. Działają tu hotel „Milenium” na 72 miejsca noclegowe oraz 4 sale konferencyjne (w tym duża dla 250 osób);
- Kompleks Basenowy „Milenium” z 2 nieckami basenowymi (basen sportowy 25 m x 12,5 m, basen rekreacyjny 11 m x 11 m) z 3 zjeżdżalniami zewnętrznymi, 4 wannami z hydromasażem i licznymi urządzeniami rekreacyjnymi (ślizgawka dla dzieci, gejzer powietrzny, niecka z hydromasażem i poduszką powietrzną, dwie leżanki z hydromasażem, bicz wodny Tajfun, dzika rzeka, kaskada wodna, dwa silne prysznice do masażu);
- Hala „Łuczniczka” o wymiarach 26 m x 12 m do treningów łucznictwa, siatkówki, koszykówki, badmintona i tenisa ziemnego;
- tory łucznicze o wymiarach 60 m x 30 m;
- lodowisko (sezonowe – odkryte) z połączenia Hali Łuczniczkiej i lodowiska o wymiarach 88 m x 44m, w tym tafla lodowa o wymiarach 60 m x 30 m z bandą z tworzywa sztucznego i sztucznym oświetleniem;
- Stadion Miejski im. Sebastiana Karpiniuka z płytą główną o wymiarach 105 m x 68 m ze sztucznym oświetleniem oraz krytymi trybunami na 3 000 całkowicie zadaszonych miejsc z pełnym zapleczem socjalnym i sanitarnym;
- euroboisko o nawierzchni trawiastej o wymiarach 101 m x 64 m oraz trybunami dla 400 osób z oświetleniem elektrycznym;
- boiska treningowe z płytą boisk bocznych o nawierzchni piaszczystej o wymiarach 100 m x 64 m oraz nawierzchni trawiastej o wymiarach 90 m x 45 m;
- skatepark ogólnodostępny z oświetleniem elektrycznym;
- przystań kajakowa na Kanale Drzewnym;
- rozbudowana sieć parkingów z miejscami postoju roweru miejskiego.

W bezpośrednim sąsiedztwie kompleksu „Cztery Pory Sportu” funkcjonuje pełnowymiarowy stadion lekkoatletyczny im. Michała Barty [https://miastokolobrzeg.pl/wiadomosci/17919-stadion-lekkoatletyczny-im-michala-barty-otwarty-foto-wideo.html] o wymiarach 175 m x 92 m z trybunami na 550 miejsc, wyposażony w:

- rów z wodą do biegu z przeszkodami na 3 000 metrów;
- skocznnię wzwyż;

- jednostronną i jednościeżkową skocznnię o tyczce;
- dwukierunkową, dwuścieżkową skocznnię do skoku w dal i trójskoku;
- dwa rozbiegi do rzutu oszczepem;
- dwie rzutnie do pchnięcia kulą;
- rzutnię do rzutu dyskiem i młotem;
- obiekty rozgrzewkowe;
- trybuny o łącznej ilości miejsc siedzących 522;
- stanowisko dla sędziów i komentatora;
- wiatę przeszkloną dla sędziów, komentatora i na sprzęt pomiarowy wymiarach 2,6 m x 4 m;
- schodki sędziowskie;
- wjazd dla służb ratowniczych.

Zespół obiektów sportowych „Cztery Pory Sportu” ze stadionem lekkoatletycznym stanowi tym samym bardzo rozbudowaną ofertę dla osób zainteresowanych uprawianiem sportu amatorskiego, jak i zawodowego. Zgodnie ze statutem MOSiR w Kołobrzegu w skład kompleksu wchodzi także obsługa techniczna i organizacyjna plaż nadmorskich, jakie znajdują się na obszarze gminy miasto Kołobrzeg [<https://bip.mosir.kolobrzeg.pl/>]. Kluczowe znaczenie odgrywa tu zwłaszcza tzw. „plaża centralna” o łącznej długości ok. 3,6 km, zlokalizowana na odcinku od wschodniego falochronu wejścia do portu do Sanatorium Arka. Jej łączna powierzchnia wynosi ok. 25 ha, co umożliwia osiągnięcie pojemności ok. 50 000 os. przy założeniu ok. 5 m²/1 osobę. Łączna pojemność plaż w Kołobrzegu można oceniać na ok. 100 000 osób. Obsługa techniczna plaż oraz organizacja imprez realizowanych na plażach spoczywa organizacyjnie na MOSiR w Kołobrzegu i jest to jedna z kluczowych działalności MOSiR-u.

Uzupełnieniem funkcjonalnym kompleksu „Cztery Pory Sportu” w zakresie uprawiania sportów wodnych jest „Marina Solna” (ryc. 2), zlokalizowana w północno-zachodniej części Wyspy Solnej na terenie portu morskiego w Kołobrzegu [<https://zpm-kolobrzeg.pl/port-jachtowy/>]. Marina ta posiada pełną infrastrukturę dla obsługi jachtów morskich, a każde stanowisko posiada własne przyłącze wody i prądu. W sąsiedztwie zlokalizowana jest hala, w której działa serwis jachtów. Na terenie mariny możliwe jest wodowanie jednostek za pomocą bramownicy o udźwigu 35 ton lub ślipu o nośności do 1,5 tony, a jednostki mogą tankować benzynę i olej napędowy bezpośrednio ze stacji paliw zlokalizowanej przy nabrzeżu. Goście mają do dyspozycji łazienki, pralnie z suszarnią i wiele terenów zielonych, a wszystko jest chronione i monitorowane. W budynku klubowym mieszczą się także lokale handlowe, biura, gastronomia i sala konferencyjna. Na terenie mariny znajduje się zabytkowa Reduta Morast, w której w sezonie letnim prowadzony jest Klub Żeglarski z organizowanymi wieczornymi koncertami. W trakcie sezonu letniego marina przyjmuje również rolę centrum sportów wodnych, gdzie organizowane są liczne imprezy sportowe. Na terenie portu funkcjonują też dwa duże podmioty czarterowe, a także znajduje się ścieżka edukacyjna oraz Portowa Strefa Chilloutu. Na morzu, wodach rzeki Parsęty oraz częściowo na Kanale Drzewnym odbywają się liczne imprezy sportowo-rekreacyjne i zawody żeglarskie. Na dużą skalę

wykorzystywane są łodzie, żaglówki, jachty, łodzie motorowe, a od roku 2021 regularnie wzdłuż rzeki Parsęty od Starówki do Latarni Morskiej kursuje tzw. kołobrzeski tramwaj wodny, zarządzany przez Zarząd Portu Morskiego. Znajduje się tu „Skansen Morski” jako oddział Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu, a także w pełni odrestaurowana wg. oryginalnych planów z XVIII w. „Reduta Morast” oraz „Reduta Solna” jako pamiątki z czasów wojen szwedzkich i wojen napoleońskich.

Ryc. 2. Widok na kompleks sportowo-rekreacyjny „Cztery Pory Sportu”, stadion lekkoatletyczny oraz baseny „Marina Solnej”

Fig. 2. View of the „Cztery Pory Sportu” sports and recreation complex, an athletics stadium and the „Marina Solna” swimming pools

Źródło: <https://kolobrzeg.obliview.com/#>.

Source: <https://kolobrzeg.obliview.com/#>.

Na obszarze Kołobrzegu, podobnie jak w Olsztynie, funkcjonują liczne obiekty sportowo-rekreacyjne. Są one rozmieszczone w różnych częściach miasta i nie stanowią zwartych kompleksów sportowych. Na uwagę zasługują:

- Hala Rycerska MOSiR – o wymiarach 28 m x 16 m z widownią na 400 miejsc (ul. Wąska 1);
- Hala Sportowa OPP – o wymiarach 55 m x 20 m (ul. Mazowiecka 1);
- Hala Sportowa SP 7 – o wymiarach 42 m x 18 m (ul. Okopowa 1a);
- Hala Sportowa SP 3 – o wymiarach 35 m x 18 m (ul. E. Łopuskiego 15);
- Hala Sportowa SP 5 – o wymiarach 35 m x 20 m (ul. K. Arciszewskiego 20);
- Korty Tenisowe „Tenis Park Kołobrzeg” – 6 kortów odkrytych, 1 kort całoroczny (ul. Gen. W. Sikorskiego 1);
- 4 obiekty typu „Orlik 2012” (ul. Makuszyńskiego 26, 1 Maja 47, Kasztanowa 1 – Budzistowo, Borkowska 2 – Grzybowo);
- ponad 100 niecek basenowych z zapleczem rekreacyjno-wypoczynkowym, Spa & Wellness w kilkudziesięciu obiektach hotelowych, sanatoryjnych i wypoczynkowych na terenie całego miasta Kołobrzeg.

Lokalizacja CRS „UKIEL” w Olsztynie oraz MOSIR „MILENIUM” w Kołobrzegu

W ramach opracowania autorzy skupiają się na 2 przykładach obiektów sportowo-rekreacyjnych, tj. całoroczny CRS „Ukiel” w Olsztynie i całoroczny kompleks obiektów „Cztery Pory Sportu” w Kołobrzegu.

Centrum Rekreacyjno-Sportowe „Ukiel” (ryc. 3) usytuowane jest nad polodowcowym jeziorem Ukiel, położonym w północno-zachodniej części Olsztyna, o powierzchni 412,0 ha i 43 m głębokości. Łączna objętość tego akwenu wynosi ok. 43,6 mln m³. Jezioro Ukiel, zwane także Jeziorem Krzywym, dzieli się na 4 wyraźnie zaznaczające się akwenu. CRS „Ukiel” zlokalizowane jest niemal w całości nad Zatoką Grunwaldzką. Należy podkreślić, że oddany do użytku w 2014 roku CRS „Ukiel” jest jedynym tak zróżnicowanym kompleksem sportowo-rekreacyjnym spośród wszystkich obiektów zarządzanych przez OSiR w Olsztynie, a jego funkcje nakierowane są w szczególności na rekreację wodną i rekreację na terenach otwartych o charakterze całorocznym.

Ośrodek ten realizuje zadania z zakresu przyznanych inwestycji, kultury fizycznej oraz obowiązki związane z zarządzaniem obiektami sportowo-rekreacyjnymi [https://osir_olsztyn.bip.gov.pl/o-nas/o-nas.html].

Ryc. 3. Plan ogólny CRS „Ukiel” w Olsztynie
 Fig.3. General plan of CRS „Ukiel” in Olsztyn
 Źródło: OpenStreetMap.
 Source: OpenStreetMap.

Rada miejska miasta Olsztyn scharakteryzowała jego rolę jako: «Realizowanie polityki miasta w dziedzinie rekreacji, sportu i rehabilitacji ruchowej» poprzez [<https://osir.olsztyn.pl/pl/ukiel/>]:

- a) zarządzanie obiektami sportowo-rekreacyjnymi i terenami, które stanowią własność gminy;
- b) rozpowszechnianie walorów rekreacji ruchowej, organizację zawodów i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych;
- c) zarządzanie działalnością gospodarczą w: usługach hotelarsko-gastronomicznych, handlowych, reklamowych.

Lokalizacja Centrum Rekreacyjno-Sportowego „Ukiel” cechuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną. Obiekt jest zlokalizowany przy ul. Sielskiej w dawnym ciągu drogi krajowej nr 16 (obecnie jej rolę przejęła obwodnica Olsztyna jako S-16). Istotna jest także bliska odległość do Dworca Zachodniego i centrum miasta. Do CRS „Ukiel” można dojechać autobusami miejskimi linii nr: 107, 113, 307 oraz NO2. Na terenie Olsztyna istnieje możliwość korzystania ze skuterów, rowerów oraz hulajnóg,

a dzięki rozwiniętej sieci tras rowerowych obiekt jest dostępny za pomocą alternatywnych środków transportu (ryc. 3).

Na obszarze Kołobrzegu kluczową rolę w kreowaniu dostępności do obiektów sportowych i rekreacyjnych pełni zakład budżetowy, będący jednostką organizacyjną Gminy Miasto Kołobrzeg pod nazwą Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kołobrzegu na podstawie Uchwały NR XXXVI/483/09 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 13 sierpnia 2009 r. w sprawie przekształcenia jednostki budżetowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kołobrzegu w zakład budżetowy Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kołobrzegu [<https://bip.mosir.kolobrzeg.pl/>].

W świetle niniejszej uchwały Ośrodek ten realizuje zadania własne i miasta w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji, a w szczególności [<https://bip.mosir.kolobrzeg.pl/>]:

- 1) administrowanie powierzonym majątkiem, w tym obiektami i terenami sportowymi i rekreacyjnymi;
- 2) wyposażanie w urządzenia sportowe i rekreacyjne powierzonych Ośrodkowi obiektów i terenów sportowych;
- 3) eksploatacja, konserwacja i rozbudowa inwestycyjna obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 4) udostępnianie szkołom, klubom, związkom sportowym, organizacjom kultury fizycznej, innym organizacjom społecznym i zawodowym oraz osobom indywidualnym bazy sportowej i rekreacyjnej Ośrodka na podstawie umów cywilnoprawnych;
- 5) pełnienie funkcji inwestora bezpośredniego przy realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 6) wykonywanie usług na rzecz innych jednostek organizacyjnych, w tym usług reklamowych z wykorzystaniem terenów i obiektów Ośrodka;
- 7) techniczne zabezpieczenie całorocznego korzystania z plaży i mola;
- 8) zarządzanie pasem technicznym brzegu morskiego w granicach administracyjnych Gminy Miasto Kołobrzeg, w tym organizowanie i prowadzenie kąpieliska na plaży morskiej w sezonie letnim;
- 9) prowadzenie działalności gospodarczej z wykorzystaniem powierzonego Ośrodkowi majątku według zasad ustalonych przez organ wykonawczy Gminy Miasto Kołobrzeg, w tym świadczenie usług hotelowych, wynajem pokoi gościnnych, gastronomii i prowadzenie płatnego parkingu;
- 10) organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych;
- 11) ustalanie i organizacja imprez lokalnych, widowisk, turniejów, pokazów, występów estradowych, rewii, festiwali, targów i wystaw we współpracy z podmiotami gospodarczymi polskimi i zagranicznymi;
- 12) uatrakcyjnienie form korzystania z obiektów sportowych i rekreacyjnych.

Ośrodek zarządza mieniem komunalnym służącym do wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1 oraz prowadzi działalność remontową i inwestycyjną.

W przypadku gminy miasto Kołobrzeg należy wspomnieć, że z powodu nadmorskiego położenia miasta oraz istnienia wielofunkcyjnego portu morskiego różnorodnej formy morskiej i śródlądowej wodnej turystyki żeglarskiej są realizowane w szczególności na obszarze morskiego portu jachtowego zarządzanego przez Zarząd Portu Morskiego w Kołobrzegu na terenie „Mariny Solnej”. Obiekt ten bezpośrednio sąsiaduje z obiektami MOSiR-u „Cztery Pory Sportu” w Kołobrzegu. Jedynym obiektem klasycznej turystyki wodnej, jaki podlega bezpośrednio pod MOSiR, a nie pod Zarząd Portu Morskiego, jest niewielka przystań kajakowa, zlokalizowana bezpośrednio przy Hali Milenium na Kanale Drzewnym (ryc. 4).

Obiekty sportowo-rekreacyjne MOSiR w Kołobrzegu oraz sąsiadująca z nimi „Marina Solna” są zlokalizowane w centralnej części miasta w Śródmieściu Kołobrzegu, dzięki czemu cechują się one bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną. Dojazd do obiektów sportowych i rekreacyjnych zapewnia końcowy odcinek drogi ekspresowej S-11 określanej jako „droga dojazdowa do portu morskiego” oraz bardzo gęsta sieć dróg powiatowych i gminnych. Do obiektów kompleksu „Cztery Pory Sportu”, stadionu lekkoatletycznego oraz „Mariny Solnej” można również dojechać bezpośrednio liniami autobusowymi nr: 2, 5, 6, 10. W bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowany jest przystanek kolejowy PKP Kołobrzeg Stadion oraz centrum przesiadkowe „Bałtycka”. Wokół obiektów funkcjonują liczne parkingi oraz wypożyczalnia roweru miejskiego i hulajnóg dla różnych operatorów (ryc. 2).

Należy przy tym podkreślić, że w przeciwieństwie do CRS „Ukiel” w Olsztynie, który został ulokowany nad największym jeziorem Olsztyna, kompleks obiektów sportowych „Cztery Pory Sportu” był budowany jako główny docelowy obszar koncentracji funkcji sportowo-rekreacyjnych niezwiązanych bezpośrednio z plażami nadmorskimi, które z kolei są największą atrakcją i magnesem przyciągającym turystów, kuracjuszy i odwiedzających Kołobrzeg. Ponad 50 lat temu zbudowano tu stadion im. XXX-lecia Ludowego Wojska Polskiego (1975 r.), obok którego rozpoczęto także budowę hali sportowo-widowiskowej. Na skutek kryzysu przełomu lat 70/80. XX w. inwestycje te nie zostały ukończone i czekały na swoje dokończenie przez kolejne ponad 30 lat. Dopiero po 2000 roku możliwe stało się dokończenie budowy hali sportowo-widowiskowej „Milenium”, basenu oraz faktycznie budowa zupełnie od nowa stadionu miejskiego, który później został nazwany imieniem tragicznie zmarłego posta ziemi kołobrzesckiej Sebastiana Karpiniuka. Przy stadionie zbudowano zespoły boisk, halę „Łucniczka”, a po upływie kolejnych kilkunastu lat od 2018 roku kompleks ten został uzupełniony o nowy stadion lekkoatletyczny nazwany imieniem kołobrzesckiego sportowca Michała Barty – twórcy kołobrzesckiej lekkiej atletyki. Dodatkowym uzupełnieniem kompleksu „Cztery Pory Sportu” jest rozbudowywana etapami od wielu lat „Marina Solna”, która już obecnie jest uznawana za największy i najnowocześniejszy port jachtowy zachodniego wybrzeża, w którym kwitnie turystyka jachtowa (ponad 1000 zawinięć jachtów rocznie). Trwają przygotowania do budowy 4 basenu jachtowego oraz tzw. NAUTILIUM (centrum edukacji żeglarskiej).

Ryc.4. Plan ogólny obiektów MOSiR oraz Portu Jachtowego w Kołobrzegu
 Fig. 4. General plan of the MOSiR facilities and the Yacht Port in Kołobrzeg

Źródło: OpenStreetMap.
 Source: OpenStreetMap.

Podsumowanie

Podsumowując analizę zaplecza obu ośrodków miejskich, można zauważyć, że w przypadku Olsztyna w pierwszej kolejności widoczna jest potrzeba zwiększenia oferty miejsc plażowania w ramach plaż i kąpielisk miejskich, np. w ramach dalszego powiększania i unowocześniania CRS „Ukiel”. Dla Olsztyna i województwa warmińsko-mazurskiego bardzo duże, a wręcz rewolucyjne znaczenie ma trwająca obecnie finalizacja przebudowy hali Urania, która będzie jednocześnie pełniła rolę dużego – wielofunkcyjnego obiektu sportowo-kongresowego. Na nowej hali będą mogły odbywać się różnorodne wydarzenia sportowe, widowiskowe, a także kongresowo-wystawiennicze. Inwestycja ta znacząco poszerzy ofertę sportowo-

-rekreacyjną w skali województwa warmińsko-mazurskiego. Z kolei dalszy rozwój Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego może być ważnym impulsem do kontynuacji dalszej modernizacji stadionu lekkoatletycznego. Interesującym obiektem, w który warto inwestować w Olsztynie jest także stadion do rugby, który mógłby stać się bazowym obiektem dla tej dyscypliny sportu w północno-wschodniej części kraju. Z kolei modernizacja dwóch kolejnych obiektów (HWS „Urania” oraz Stadionu Miejskiego) sprawi, że Olsztyn dysponować będzie jeszcze szerszą oraz co ważniejsze – nowoczesną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną. Pozwoli to bez wątpienia na organizację nowych wydarzeń sportowych i kulturalnych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, co pozytywnie wpłynie na konkurencyjność i atrakcyjność miasta oraz otaczających go subregionów. Efektem rozbudowy oferty obiektów sportowo-rekreacyjnych w Olsztynie jest zmiana postrzegania Olsztyna jako „przejazdowego” w kierunku miasta, będącego celem wycieczek i miejsca faktycznej organizacji wypoczynku w miesiącach letnich i zimowych [Zachłowski P. 2016].

W przypadku Kołobrzegu dostrzegalny jest w szczególności brak jednego nowego dużego obiektu basenowego (aquaparku) z nieką basenową typu olimpijskiego o wymiarach 50 x 25 m z trybunami na co najmniej kilkaset miejsc, w połączeniu z także bardzo potrzebnym nowym dużym obiektem hali sportowej z centrum kongresowo-wystawienniczym i widowiskowym na kilka tysięcy osób (w tym hala na ok. 3 000–4 000 miejsc i jednocześnie centrum kongresowe na ok. 5 000 miejsc). W Kołobrzegu zauważalna jest również potrzeba budowy lub adaptacji istniejącego już obiektu dla potrzeb funkcjonowania stałego lodowiska krytego czynnego przez okres co najmniej kilku miesięcy w roku, a nawet przez cały rok (w ramach dalszego różnicowania całorocznej oferty sportowo-rekreacyjnej największego polskiego uzdrowiska). Być może takie całoroczne lodowisko kryte mogłoby zaistnieć w ramach istniejącej już obecnie hali Milenium po zbudowaniu nowej 2–3 krotnie większej hali sportowo-widowiskowej z centrum kongresowo-wystawienniczym i rozrywkowym. W najbliższych latach przewiduje się budowę czwartego basenu jachtowego, centrum edukacji żeglarskiej „Nautilus” oraz budowę nowych hal sportowych przy 2–3 szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Dalszej modernizacji wymagają boiska do piłki nożnej, koszykówki, a także hale sportowe. Trwa obecnie przebudowa promenady nadmorskiej oraz odcinka trasy rowerowej R-10 od Kamiennego Szańca do Sanatorium Arka wzdłuż ul. Antoniego Sułkowskiego.

Można zatem stwierdzić, że oba miasta dysponują dość dobrze rozbudowaną i wciąż modernizowaną bazą dla potrzeb uprawiania sportu oraz turystyki aktywnej. Każde z miast rozwija możliwości rozwoju i uprawiania różnorodnych dyscyplin sportowych, a mieszkańcy mają dzięki temu duże możliwości utrzymywania wysokiej aktywności fizycznej i sportowej.

Bibliografia

- Berbecka J., 2013, *Ewolucja form i roli obiektów sportowych w turystyce miejskiej*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
- Duże Hale Sportowo-Widowiskowe w Polsce – inwentaryzacja bazy sportowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, 2016, s. 117.
- Pawlikowska-Piechotka A., 2009, *Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne*, Novae Res – Wydawnictwo Innowacyjne, Gdynia, s. 162–163.
- Zachłowski P., 2016, *Wzrost konkurencyjności regionalnej Olsztyna jako wynik zrealizowanych i planowanych inwestycji sportowo-rekreacyjnych*, Zeszyty Naukowe WSES w Ostrołęce 2/2016 (21), s. 166.

Informator – Centrum Rekreacyjno-Sportowe „Ukiel” w Olsztynie.

<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/?search=Budowa+ca%C5%82orocznej+infrastruktury+sportowo-rekreacyjnej+nad+jeziorem+Krzywym+w+Olsztynie%E2%80%9D&search-voivodeship=all&search-county=&search-fund=&search-program=&search-number-name-activity=&search-beneficiary=&search-title-of-project=&search-theme=&search-years=>

https://osir_olsztyn.bip.gov.pl/o-nas/o-nas.html.

<https://osir.olsztyn.pl/pl/ukiel>.

<https://restudio.com.pl/>.

<https://www.nik.gov.pl/plik/id,22166,vp,24833.pdf>.

<https://bip.mosir.kolobrzeg.pl/>.

<https://zpmkolobrzeg.pl/port-jachtowy/>.

<https://kolobrzeg.oblview.com/#>.

<https://miastokolobrzeg.pl/wiadomosci/17919-stadion-lekkoatletyczny-im-michala-barty-otwarty-foto-wideo.html>.

https://www.propertydesign.pl/architektura/104/przebudowa_hali_urania_miasto_przed_dylematem,34274.html.

Summary

The aim of the article is to present the diversification of the scope of functioning of sports and recreation facilities in Olsztyn, with particular emphasis on the example of the “Ukiel” Recreation and Sports Center and sports and recreation facilities in Kołobrzeg, with particular emphasis on the Municipal Sports and Recreation Center “Cztery Pory Sportu” in Kołobrzeg. The authors of the study also compare the scope of operation of two significantly different areas of concentration of sports and recreational facilities. Currently, sports and recreation facilities play a key role in meeting the sports and recreational needs of residents, tourists and visitors to urban centers. The city of Olsztyn and the municipal Functional Area of Kołobrzeg represent quite comparable populations of people who can potentially use sports and recreation facilities, and at the same time they are completely different in terms of their geographical location and functions. These differences prompted an attempt to compare the sports and recreational facilities of both cities and to show the differences and shortcomings in this respect. This study is also an attempt to indicate the usefulness of research conducted by students as part of their diploma theses.